

Sekretariát Rady vlády
pro koordinaci politiky
v oblasti závislostí

Aktivity Akčního plánu politiky v oblasti závislostí 2023–2025

Aktivity Akčního plánu politiky v oblasti závislostí 2023–2025

© Úřad vlády České republiky, 2023

Sekretariát Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí
nábřeží E. Beneše 4, 118 01 Praha 1

tel.: +420 224 002 111

drogovapolitika.vlada.cz, www.drogy-info.cz

*Aktivity Akčního plánu politiky v oblasti závislostí 2023–2025 jsou samostatnou přílohou
Akčního plánu politiky v oblasti závislostí 2023–2025.*

Dokument schválila Rada vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí dne 28. srpna 2023
usnesením č. 01/0823.

Praha, září 2023

ISBN 978-80-7440-319-4 (on-line; PDF)

Obsah

Úvod.....	1
1 Prevence a léčba závislostí.....	3
2 Regulovaný trh s návykovými látkami.....	9
3 Efektivní výběr daní zohledňující rizikovost produktů se závislostním potenciálem.....	12
4 Prosazování principů vyvážené politiky v oblasti závislostí navazující na priority předsednictví ČR v Radě EU.....	14
5 Minimalizace dopadů krize na Ukrajině na situaci v oblasti závislostí v ČR.....	17
Zkratky.....	19

Úvod

Akční plán politiky v oblasti závislostí 2023–2025 (Akční plán) stanovuje prioritní témata politiky v oblasti závislostí pro období 2023–2025, a to v souladu se strategickými cíli *Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027* a s *Programovým prohlášením vlády ČR* schváleném dne 6. ledna 2022, které přímo adresuje politiku v oblasti závislostí postavenou na vědecky ověřeném a vyváženém konceptu prevence rizik a snižování škod.

Prioritní témata politiky v oblasti závislostí na období 2023–2025 jsou:

- Prevence a léčba závislostí
- Regulovaný trh s návykovými látkami
- Efektivní výběr daní zohledňující rizikovost produktů se závislostním potenciálem
- Prosazování principů vyvážené politiky v oblasti závislostí navazující na priority předsednictví ČR v Radě EU
- Minimalizace dopadů krize na Ukrajině na situaci v oblasti závislostí v ČR

Akční plán předpokládá, že k prioritním tématům Akčního plánu budou formulovány specifické cíle, indikátory jejich plnění a jednotlivé aktivity. Ty jsou zpracovány v tomto samostatném dokumentu, který tvoří přílohu Akčního plánu.

Aktivity Akčního plánu schvaluje Rada vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí (RVKPZ). U každé aktivity je uveden termín splnění, resp. frekvence jejich plnění, a instituce odpovědná za jejich plnění, popř. spolupracující instituce. K jednotlivým aktivitám jsou identifikovány předpoklady potřebné pro jejich realizaci, zejména formou vyčíslení adekvátního objemu finančních prostředků.

Základním předpokladem akčního plánu je, že umožňuje flexibilní reakci na aktuální situaci a potřeby, je postaven na vědeckých důkazech, je realistický a ekonomicky dosažitelný. Příloha Akčního plánu může být během období jeho platnosti flexibilně upravována, a to tak aby reflektovala aktuální vývoj politiky v oblasti závislostí, nová témata a hrozby, která nemohla odrážet v době jeho vzniku.

Plnění opatření akčního plánu koordinuje sekretariát Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí (sRVKPZ) ve spolupráci s národním koordinátorem pro protidrogovou politiku (NPK). Plnění akčního plánu bude během doby jeho platnosti průběžně hodnoceno a na konci jeho platnosti bude vypracováno závěrečné vyhodnocení jeho plnění. Akční plán bude hodnocen ve spolupráci s věcně dotčenými resorty a dalšími aktéry politiky v oblasti závislostí.

Specifické cíle navazují na prioritní oblasti *Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027* (Národní strategie 2019–2027) a to tak, aby byla zachována kontinuita a provázanost strategických dokumentů politiky v oblasti závislostí – tabulka 1.

tabulka 1: Provázanost strategických dokumentů politiky v oblasti závislosti

Akční plán 2023–2025	Národní strategie 2019–2027
Prevence a léčba závislosti	Posílení prevence a zvýšení informovanosti Kvalitní a dostupná síť adiktologických služeb Efektivní řízení, koordinace a financování
Regulovaný trh s návykovými látkami	Efektivní regulace trhů s návykovými látkami a závislostní produkty
Efektivní výběr daní zohledňující rizikovost produktů se závislostním potenciálem	Efektivní regulace trhů s návykovými látkami a závislostní produkty
Prosazování principů vyvážené politiky v oblasti závislosti navazující na priority předsednictví ČR v Radě EU	Efektivní řízení, koordinace a financování
Minimalizace dopadů krize na Ukrajině na situaci v oblasti závislosti v ČR	Kvalitní a dostupná síť adiktologických služeb

1 Prevence a léčba závislostí

1.1 Specifické cíle a indikátory jejich dosažení

Na základě *Akčního plánu politiky v oblasti závislostí 2023–2025* byly pro prioritní téma *Prevence a léčba závislostí* stanoveny specifické cíle a indikátory k vyhodnocení jejich dosažení:

- **Specifický cíl 1:** Zvýšení objemu finančních prostředků alokovaných na zajištění sítě adiktologických služeb v oblasti legálních a nelegálních návykových látek a v oblasti nelátkových závislostí a předložení návrhu systémové změny financování politiky v oblasti závislostí a adiktologických služeb.
- **Indikátory pro specifický cíl 1:**
 - výše finančních prostředků alokovaná na zajištění sítě adiktologických služeb,
 - zpracování návrhu systémové změny financování a jeho předložení vládě.
- **Specifický cíl 2:** Zvýšení informovanosti veřejnosti, podpora prevence a včasné intervence.
- **Indikátory pro specifický cíl 2:**
 - realizace dlouhodobé kampaně k podpoře prevence a snížení dopadů závislostního chování,
 - počet programů selektivní a indikované primární prevence,
 - míra provádění krátkých intervencí.
- **Specifický cíl 3:** Stabilní a dostupná síť adiktologických služeb.
- **Indikátory pro specifický cíl 3:**
 - definovaná základní síť adiktologických služeb s ověřenou kvalitou,
 - počet nově vzniklých adiktologických služeb,
 - kapacita (počet úvazků) sítě adiktologických služeb,
 - geografické pokrytí jednotlivými typy služeb.

1.2 Aktivity navazující na specifické cíle

Aktivity		Termín	A) Odpovědná instituce B) Spolupráce	Předpoklady/finanční zajištění
Specifický cíl 1: Zvýšení objemu finančních prostředků alokovaných na zajištění sítě adiktologických služeb v oblasti legálních a nelegálních návykových látek a v oblasti nelátkových závislostí a předložení návrhu systémové změny financování politiky v oblasti závislostí a adiktologických služeb.				
1.1	Postupně navyšovat objem finančních prostředků na zajištění činnosti sítě adiktologických služeb ze státního rozpočtu.	průběžně	A) sRVKPZ, NPK, MPSV, MŠMT B) MF	Dle možností státního rozpočtu. Navyšování finančních prostředků by mělo zohledňovat nejvíce podfinancované typy služeb a absenci některých základních služeb (programy pro uživatele alkoholu, prevence HIV, HCV, substituce apod.).

Aktivity		Termín	A) Odpovědná instituce B) Spolupráce	Předpoklady/finanční zajištění
1.2	Postupně navýšovat objem finančních prostředků na zajištění činnosti sítě adiktologických služeb z rozpočtů samospráv.	průběžně	A) doporučení krajům a obcím B) AK ČR, SMO ČR	Dle možností rozpočtů jednotlivých samospráv. Navýšování finančních prostředků by mělo zohledňovat nejvíce podfinancované typy služeb a absenci některých základních služeb (programy pro uživatele alkoholu, prevence HIV, HCV, substituce apod.).
1.3	Zajistit činnost stávající sítě adiktologických služeb s ohledem na růst provozních (cca 70 mil. Kč) a mzdových nákladů (cca 30 mil. Kč) a systémové navázání prostředků alokovaných na politiku v oblasti závislostí na míru inflace.	průběžně	A) sRVKPZ, NPK, MPSV , MŠMT B) MF	100 mil. Kč
1.4	Znovu otevřít jednání o zapojení zdravotních pojišťoven do financování oblasti adiktologické prevence a snižování škod.	průběžně	A) sRVKPZ B) MZ, zdravotní pojišťovny, odborné společnosti	-
1.5	Navýšovat počet uzavřených smluv mezi zdravotními pojišťovnami a poskytovateli zdravotních služeb v oblasti závislostí (odb. 308, 350 360, 919) s ohledem na regionální potřebnost služeb.	průběžně	A) doporučení zdravotním pojišťovnám a službám B) MZ	-
1.6	Revidovat podmínky a bodové ohodnocení nelékařských adiktologických zdravotních výkonů a jejich bodové hodnocení (např. umožnit práci v přirozeném prostředí klienta pro odbornost 919).	průběžně	A) ČAA, MZ	-
1.7	Revidovat lékařské adiktologické zdravotní výkony (odb. 308) a jejich bodové hodnocení a předložit je ke schválení.	12/2023	A) SNN, MZ	-
1.8	Předložit a projednat návrh řešení dopadů centralizace finančních prostředků vyčleněných ze státního rozpočtu na dotační programy protidrogové politiky v oblasti primární prevence.	2025	A) sRVKPZ, MŠMT	
1.9	Přípravit návrh systémového posílení financování služeb a politiky v oblasti závislostí, návrh Agentury pro závislosti na základě výstupů projektu RAS a návrhy podrobit odborné a politické diskuzi.	2024	A) sRVKPZ B) členové RVKPZ, doporučení krajům a obcím	

Aktivity	Termín	A) Odpovědná instituce B) Spolupráce	Předpoklady/finanční zajištění	
Specifický cíl 2: Zvýšení informovanosti veřejnosti, podpora prevence a včasné intervence.				
1.10	Přípravit a realizovat dlouhodobou preventivní, informační a osvětovou kampaň o rizicích spojených s užíváním návykových látek a závislostním chováním, o možnostech pomoci a o rizikových faktorech vzniku závislosti, včetně zaměření na legální drogy mezi mladšími 18 let a na jejich rodinné příslušníky, jejíž součástí bude i specifická část zaměřená na konopí.	2025	A) sRVKPZ B) členové RVKPZ	30 mil. Kč Zajistit ve střednědobém výhledu státního rozpočtu tuto částku na každý rok.
1.11	Podporovat projekty komunitní prevence, tj. zaměřené na koordinaci, spolupráci a vzdělávání jednotlivých aktérů v oblasti prevence a koordinace péče na místní úrovni.	průběžně	A) sRVKPZ B) doporučení krajům, obcím a službám	Dle možností státního rozpočtu.
1.12	Rozvinout systém školské adiktologické prevence, zejména zajistit rozvoj existujících a vznik nových programů selektivní a indikované prevence.	2025	A) MŠMT, sRVKPZ B) doporučení krajům a obcím	Dle možností státního rozpočtu.
1.13	Navýšit časovou dotaci vzdělávání lékařů v oboru adiktologie v rámci celoživotního vzdělávání.	2024	A) MZ B) SNN	-
1.14	Zavést u všeobecných sester a dětských sester celoživotní vzdělávání v oboru adiktologie (týkající se prevence, podpory, pomoci a motivace pacientům s adiktologickou problematikou a jejich blízkým/rodinám) formou certifikovaného kurzu.	2024	A) MZ (IPVZ) B) SNN	-
1.15	Podporovat provádění krátkých intervencí zdravotnickými pracovníky u pacientů včetně podpory poskytování krátké intervence závislosti na tabáku během hospitalizace.	průběžně	A) MZ, zdravotní pojišťovny B) SLZT	Vykazování diagnózy Závislost na tabáku (F17.2)/Užívání tabáku (Z72.0), vytvoření výkonu „edukace pacienta závislého na tabáku“ za hospitalizace.
1.16	Podporovat léčbu závislosti na tabáku v rámci všech klinických oborů, tedy mimo adiktologické služby.	průběžně	A) MZ, zdravotní pojišťovny B) SLZT	Vytvoření výkonu „edukace pacienta závislého na tabáku“ za hospitalizace, hrazení farmakoterapie.

Aktivity	Termín	A) Odpovědná instituce B) Spolupráce	Předpoklady/finanční zajištění
1.17 Podporovat vzdělávání a rozšíření provádění screeningu, včasné detekce a včasné intervence v případě projevů závislostního chování, a to zejména mezi dětmi a mládeží ze strany profesí, které s nimi přichází do kontaktu (např. pediatři, pedagogičtí pracovníci, pracovníci OSPOD).	průběžně	A) MZ, zdravotní pojišťovny, MŠMT, MPSV	-
1.18 Podporovat destigmatizaci problematiky závislostního chování a otevřít diskusi ohledně systémového přístupu k procesu destigmatizace.	průběžně	A) MZ (NÚDZ), sRVKPZ B) členové RVKPZ	-
Specifický cíl 3: Stabilní a dostupná síť adiktologických služeb.			
1.19 Analyzovat potřebnost a popsat optimální dostupnost adiktologických služeb.	2024	A) sRVKPZ B) doporučení krajům	Dle možností státního rozpočtu.
1.20 Projednat a schválit koncepci dětské a dorostové adiktologie a připravit plán její implementace.	2024	A) SNN, MZ (KAD) B) členové RVKPZ doporučení krajům a zdravotním pojišťovnám	
1.21 Připravit implementační plán koncepce základní sítě zdravotních adiktologických krajských ambulancí pro dospělé pacienty, který bude zohledňovat multidisciplinaritu adiktologických služeb a všechny adiktologické služby vzniklé v rámci reformy psychiatrické péče a zahájit jeho realizaci.	2024	A) MZ (KAD) B) sRVKPZ, SNN, ČAA, doporučení krajům a zdravotním pojišťovnám	
1.22 Obnovit systém ověření kvality adiktologických služeb.	2023	A) sRVKPZ	Úspěšné uzavření smlouvy s certifikační agenturou a plnění zadání veřejné zakázky.
1.23 Podporovat rozvoj a rozšíření sítě adiktologických služeb s ohledem na potřebnost služeb pro jednotlivé cílové skupiny a regionální dostupnost.	průběžně	A) sRVKPZ, MŠMT, MPSV B) MF, doporučení krajům a obcím	450 mil. Kč Zajistit finanční prostředky ve střednědobém výhledu státního rozpočtu.
1.24 Posoudit možnost zavádění inovativních přístupů v oblasti snižování škod v oblasti užívání drog a jejich legislativní vyjasnění v souvislosti s právními předpisy ČR: <ul style="list-style-type: none"> ➤ pilotní projekt aplikační místnosti v podmínkách ČR ➤ pilotní projekt testování látek např. v prostředí zábavy 	průběžně	A) sRVKPZ B) MPSV, MZ, doporučení krajům, obcím a službám	40 mil. Kč

Aktivity	Termín	A) Odpovědná instituce B) Spolupráce	Předpoklady/finanční zajištění
1.25 Rozvinout síť programů a intervencí snižování škod pro uživatele alkoholu (např. programy kontrolované spotřeby a kontrolovaného podávání alkoholu) v krajských městech.	2025	A) sRVKPZ B) MPSV, doporučení krajům, obcím a službám	100 mil. Kč
1.26 Zvýšit kapacity stávajících programů substituční léčby a podporovat vznik nových programů substituční léčby, včetně zvážení rozšíření programů o nové cílové skupiny (metamfetamin, konopí) na základě vědeckých důkazů.	2025	A) sRVKPZ B) MZ, doporučení krajům, obcím a službám	50 mil. Kč
1.27 Posílit adiktologické služby a intervence zaměřené na cílovou skupinu uživatelů konopí v souvislosti s připravovanou regulací konopí pro osobní potřebu v ČR.	průběžně	A) sRVKPZ B) MPSV, doporučení krajům, obcím a službám	70 mil. Kč
1.28 Podporovat programy integrované péče, case managementu, podporovaného zaměstnání a programy bydlení zaměřené na osoby s komorbidními a psychiatrickými problémy.	průběžně	A) sRVKPZ B) MPSV, MZ, doporučení krajům, obcím a službám	60 mil. Kč
1.29 Podpořit projekty zaměřené na spolupráci adiktologických služeb s dalšími službami zaměřenými na somatickou a psychiatrickou komorbiditu.	průběžně	A) MZ (ÚZIS) B) sRVKPZ, MZ (NÚDZ), doporučení krajům, obcím a službám	Dle možností státního rozpočtu.
1.30 Prohloubit výzkum se zaměřením na nové možnosti terapeutického využití návykových látek (ketamin, psilocybin, MDMA), na jeho základě podpořit rozšíření možnosti léčby o nové terapeutické možnosti vycházející ze současných vědeckých poznatků a inovací a poskytnout podklady pro standardní hodnotící proces mezinárodní klasifikace těchto látek s cílem možného terapeutického použití ve formě hromadně vyráběných léčivých přípravků.	průběžně	A) MZ (NÚDZ) B) SNN	Dle možností státního rozpočtu.
1.31 Podporovat evaluaci preventivních programů a adiktologických intervencí a z veřejných zdrojů financovat výhradně ověřené intervence.	průběžně	A) členové RVKPZ B) doporučení krajům a obcím	Dle možností státního rozpočtu.
1.32 Vytvořit a podpořit výzkumný program zaměřený na oblast závislostí jako samostatný program v oblasti vědy a výzkumu.	2025	A) ministryně pro vědu a výzkum, NPK	40 mil. Kč

Aktivity		Termín	A) Odpovědná instituce B) Spolupráce	Předpoklady/finanční zajištění
1.33	Zajistit systematický a kontinuální monitoring situace v celé šíři oblasti závislostí, včetně sledování zdravotních a sociálních dopadů závislostí.	průběžně	A) sRVKPZ B) členové RVKPZ	Personální a finanční zajištění.
1.34	Formulovat a schválit doporučené postupy v adiktologii.	2024	A) SNN, členové RVKPZ	-

2 Regulovaný trh s návykovými látkami

2.1 Specifické cíle a indikátory jejich dosažení

Na základě *Akčního plánu politiky v oblasti závislostí 2023–2025* byly pro prioritní téma *Regulovaný trh s návykovými látkami* stanoveny specifické cíle a indikátory k vyhodnocení jejich dosažení:

- > **Specifický cíl 1:** Nastavení ekonomické a marketingové regulace jednotlivých druhů legálních návykových látek/výrobků zohledňující míru jejich škodlivosti a rizikovosti pro společnost.
- > **Indikátory pro specifický cíl 1:**
 - > návrhy opatření diferencující tabákové, nikotinové a související výrobky a hazardní hry podle míry jejich rizikovosti,
 - > návrhy opatření omezující dostupnost alkoholu, tabákových, nikotinových a souvisejících výrobků a hazardního hraní.
- > **Specifický cíl 2:** Navrhnout optimalizovaný regulační rámec návykových látek a závislostních produktů odpovídající jejich míře rizikovosti a škodlivosti pro společnost.
- > **Indikátory pro specifický cíl 2:**
 - > návrh modelu legální regulace s konopím,
 - > návrh zákona k tzv. psychomodulačním látkám.
- > **Specifický cíl 3:** Navrhnout zmírnění trestní represe u společensky málo nebezpečných forem nakládání s drogami.
- > **Indikátory pro specifický cíl 3:**
 - > revize trestního zákoníku v oblasti společensky málo nebezpečných forem nakládání s návykovými látkami.
- > **Specifický cíl 4:** Efektivní vymáhání práva vedoucí k nižší dostupnosti návykových látek, prekurzorů drog a hazardních her.
- > **Indikátory pro specifický cíl 4:**
 - > počet záchytů nelegálních produktů na trhu,
 - > počet kontrol prodejců návykových látek a provozovatelů hazardních her, včetně jejich vyhodnocení,
 - > vnímaná dostupnost návykových látek mladistvým do 18 let.

2.2 Aktivity navazující na specifické cíle

Aktivity	Termín	A) Odpovědná instituce B) Spolupráce	Předpoklady/finanční zajištění	
Specifický cíl 1: Nastavení ekonomické a marketingové regulace jednotlivých druhů legálních návykových látek/výrobků zohledňující míru jejich škodlivosti a rizikovosti pro společnost.				
2.1	Na základě analýzy definovat kategorie tabákových, nikotinových a souvisejících výrobků s vysokým a nižším zdravotním rizikem a analyzovat možnosti opatření ohledně dostupnosti a atraktivity tabákových, nikotinových a souvisejících výrobků a jejich alternativ podle míry jejich škodlivosti a předložit informace na jednání RVKPZ.	2024	A) MZ, MZe B) sRVKPZ, NPK, MPO	Posílení personálních kapacit.
2.2	Zanalyzovat problematiku zavedení zdravotních varování na obalech alkoholických nápojů a případně navrhnout možnosti řešení a předložit informace na jednání RVKPZ.	2025	A) MZe B) sRVKPZ, MPO, MZ	-
2.3	Revidovat legislativní rámec s cílem snížit místní a časovou dostupnost alkoholických nápojů a předložit informace na jednání RVKPZ.	2025	A) MZ B) sRVKPZ, NPK, MPO	Posílení personálních kapacit.
2.4	Zanalyzovat a případně revidovat legislativní rámec s cílem zpřísnění regulace reklamy na alkohol, marketingu a sponzoringu a předložit informace na jednání RVKPZ.	2025	A) sRVKPZ B) NPK, MZ, MPO, MK, RRTV	Potřeba personálního navýšení pro analytické účely a pro legislativní činnost.
2.5	Připravit návrh na zavedení varování na obalech léků s psychoaktivním účinkem a vysokým potenciálem rizika rozvoje závislosti a informační piktogramy na obalech psychoaktivních léčivých přípravků.	2025	A) MZ (SÚKL) B) sRVKPZ	-
2.6	Zavést účinnou kontrolu preskripce psychoaktivních léků za využití existujících legislativních a technologických nástrojů.	2025	A) MZ B) sRVKPZ, MZ (SÚKL), doporučení krajům	Potřeba personálního navýšení pro analytické účely a pro kontrolu poskytovatelů zdravotních služeb.
2.7	Revidovat legislativní rámec v oblasti regulace hazardního hraní zohledňující rizikovost typů jednotlivých her (land-based i online) a předložit informace na jednání RVKPZ.	2024	A) MF B) sRVKPZ, NPK	-
2.8	Zanalyzovat a případně revidovat legislativní rámec s cílem zpřísnění regulace reklamy v oblasti hazardního hraní, marketingu a sponzoringu a předložit informace na jednání RVKPZ.	2024	A) sRVKPZ B) MF (CS), NPK, MPO, MK, RRTV	Potřeba personálního navýšení pro analytické účely a pro legislativní činnost.

Aktivity		Termín	A) Odpovědná instituce B) Spolupráce	Předpoklady/finanční zajištění
2.9	Průběžně monitorovat a vyhodnocovat dopady zavedení Rejstříku vyloučených osob a navrhnout jeho případnou úpravu.	průběžně	A) MF	-
2.10	Vyhodnotit škodlivost loot boxů a připravit návrh jejich regulace.	2025	A) sRVKPZ B) MŠMT, MZ, MF	-
Specifický cíl 2: Navrhnout optimalizovaný regulační rámec návykových látek a závislostních produktů odpovídající jejich míře rizikovosti a škodlivosti pro společnost.				
2.11	Připravit model regulace nabídky psychoaktivních látek s nízkými zdravotními a sociálními riziky (psychomodulačních látek), včetně přísné regulace jejich dostupnosti dětem a mladistvým.	2023	A) NPK B) členové RVKPZ	Posílení personálních kapacit.
2.12	Připravit model regulace trhu s konopím pro osobní potřebu v ČR a podrobit ho odborné a politické diskuzi.	2023	A) NPK B) členové RVKPZ	Posílení personálních kapacit.
Specifický cíl 3: Navrhnout zmírnění trestní represe u společensky málo nebezpečných forem nakládání s drogami.				
2.13	Navrhnout legislativní změny v oblasti dekriminalizace (razantní změny trestních sazeb) společensky málo nebezpečných forem nakládání s kontrolovanými návykovými látkami a podrobit je odborné a politické diskuzi.	2023	A) NPK B) členové RVKPZ	-
Specifický cíl 4: Efektivní vymáhání práva vedoucí k nižší dostupnosti návykových látek, prekurzorů drog a hazardních her.				
2.14	Provést analýzu provedených kontrol provozovatelů hazardních her, maloobchodních prodejců alkoholu a tabákových a nikotinových výrobků a v případě potřeby zefektivnit jejich kontrolu.	2025	A) MV (PČR), MF (CS), MZe (SZPI), MZ B) MŠMT, MPSV, MPO (ČOI)	personální posílení dozorových orgánů.
2.15	Navrhnout možné cesty posílení vymáhání práva v oblasti dostupnosti produktů se závislostním potenciálem osobám mladším 18 let.	2024	A) MV (PČR), MZe (SZPI), MZ B) sRVKPZ, MF, MPO (ČOI)	-
2.16	Vytvořit manuál s příklady dobré praxe na podporu spolupráce mezi adiktologickými službami, policií, obecní policií, politickou reprezentací a veřejností na místní úrovni s cílem zajistit veřejný pořádek a bezpečí, integraci a destigmatizaci osob se závislostním chováním.	2025	A) sRVKPZ, MV (PČR), doporučení službám a obcím	Personální a finanční zdroje.

3 Efektivní výběr daní zohledňující rizikovost produktů se závislostním potenciálem

3.1 Specifické cíle a indikátory jejich dosažení

Na základě Akčního plánu politiky v oblasti závislostí 2023–2025 byly pro prioritní téma *Efektivní výběr daní zohledňující rizikovost produktů se závislostním potenciálem* stanoveny specifické cíle a indikátory k vyhodnocení jejich dosažení:

- > **Specifický cíl 1:** Daňový systém závislostních produktů nastavený podle míry jejich rizikovosti.
- > **Indikátor pro specifický cíl 1:**
 - > předložení návrhů změny daňového systému k odborné a politické diskuzi.
- > **Specifický cíl 2:** Omezení nelegálního trhu s návykovými látkami a hazardním hraním.
- Indikátor pro specifický cíl 2:**
 - > odhady černého trhu.

3.2 Aktivity navazující na specifické cíle

Aktivity		Termín	A) Odpovědná instituce B) Spolupráce	Předpoklady/finanční zajištění
Specifický cíl 1: Daňový systém závislostních produktů nastavený podle míry jejich rizikovosti.				
3.1	Analyzovat a případně navrhnout nastavení systému zdanění tabákových, nikotinových a souvisejících výrobků s cílem diferencovat výši sazeb daně podle rizikovosti a škodlivosti jednotlivých výrobků, předložit informace na jednání RVKPZ a případné výstupy zapracovat do plánu legislativních prací vlády.	2023	A) NPK, MF B) MZ, sRVKPZ	-
3.2	Analyzovat a případně navrhnout nastavení systému zdanění a mechanismu cenotvorby alkoholických nápojů zohledňující jejich rizikovost včetně případného zavedení spotřební daně na tiché víno, předložit informace na jednání RVKPZ a případné výstupy zapracovat do plánu legislativních prací vlády.	2024	A) NPK, MF B) MZ, sRVKPZ	-

Aktivity		Termín	A) Odpovědná instituce B) Spolupráce	Předpoklady/finanční zajištění
3.3	Analyzovat a případně navrhnout nastavení systému zdanění HH podle jejich rizikovosti a s rozlišením výše sazby daně pro HH v prostředí provozoven a on-line, předložit informace na jednání RVKPZ a případné výstupy zpracovat do plánu legislativních prací vlády.	2024	A) NPK, MF B) sRVKPZ	-
3.4	Revidovat systém distribuce inkasa daně z HH mezi obce a stát podle jejich typu a případné výstupy zpracovat do plánu legislativních prací vlády.	2024	A) MF B) SMO ČR	-
3.5	Nastavit systém zdanění nově regulovaných závislostních produktů.	2024	A) NPK, MF B) sRVKPZ, MZ	-
3.6	Přípravit a podrobit politické diskusi návrh na financování preventivně-léčebných opatření a opatření ke snížení škod z výnosu spotřební, hazardní a případné konopné daně.	2023	A) NPK B) MF, MZ	-
Specifický cíl 2: Omezení nelegálního trhu s návykovými látkami a hazardním hraním.				
3.7	Přípravit návrhy posílení potírání nelegální výroby a pašování tabákových a alkoholických nápojů a obchodování s nimi.	průběžně	A) MV (PČR), MF B) MPO, GIBS	-
3.8	Posílit dozor a omezit nabídku on-line HH a za využití moderních nástrojů a technologií omezit nelegální nabídku HH online.	2024	A) MF (CS), MV (PČR) B) GIBS, BIS, místopředseda vlády pro digitalizaci	Personální posílení dozorových orgánů.
3.9	Prohloubit spolupráci složek vymáhání práva s cílem omezit nelegální trh s produkty se závislostním potenciálem.	průběžně	A) členové RVKPZ	-
3.10	Vytvořit analýzu korupčních faktorů a rizik veřejné správy ve spojení s nelegálním trhem a navrhnout preventivní opatření v daném smyslu.	průběžně	A) GIBS B) BIS, sRVKPZ	-

4 Prosazování principů vyvážené politiky v oblasti závislostí navazující na priority předsednictví ČR v Radě EU

4.1 Specifické cíle a indikátory jejich dosažení

Na základě *Akčního plánu politiky v oblasti závislostí 2023–2025* byly pro prioritní téma *Prosazování principů vyvážené politiky v oblasti závislostí navazující na priority předsednictví ČR v Radě EU produktů se závislostním potenciálem* stanoveny specifické cíle a indikátory k vyhodnocení jejich dosažení:

- **Specifický cíl 1:** Aktivní prosazování vyvážené politiky v oblasti závislostí vycházející z principu snižování škod na mezinárodních fórech a konferencích.
- **Indikátory pro specifický cíl 1:**
 - národní pozice ČR a instrukce na jednání na evropské úrovni reflektující princip snižování škod a rizik,
 - mandát ČR na jednání FCTC COP 10 reflektující princip snižování škod a rizik,
 - dokumenty a jednání prosazující doporučení obsažená v Závěrech Rady¹ schválených během předsednictví ČR v Radě EU,
 - účast na mezinárodních fórech na téma lidskoprávní drogové politiky,
 - dokumenty a jednání prosazující politiku snižování škod v oblasti alkoholu, tabáku a nikotinových výrobků.
- **Specifický cíl 2:** Posílení spolupráce relevantních aktérů při implementaci vyvážené politiky v oblasti závislostí na mezinárodní úrovni.
- **Indikátory pro specifický cíl 2:**
 - role národního koordinátora pro protidrogovou politiku při nadresortní přípravě příslušných národních pozic ČR,
 - míra zapojení relevantních aktérů v ČR do prosazování vyvážené politiky na mezinárodní úrovni,
 - zapojení zástupců občanské společnosti, akademické a vědecké obce do příprav, mezinárodních jednání a dokumentů.

¹ Dostupné online: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15818-2022-INIT/en/pdf> (26.04.2023).

4.2 Aktivity navazující na specifické cíle

Aktivity	Termín	A) Odpovědná instituce B) Spolupráce	Předpoklady/finanční zajištění	
Specifický cíl 1: Aktivní prosazování vyvážené politiky v oblasti závislosti vycházející z principu snižování škod na mezinárodních fórech a konferencích.				
4.1.	Na mezinárodních fórech a jednáních aktivně prosazovat vyváženou politiku oblasti závislosti respektující lidská práva, která podporuje efektivní systém minimalizace rizik a škod a reakce trestního soudnictví, včetně zásady proporcionality, alternativ k donucovacím sankcím a dekriminalizaci užívání návykových látek a držení pro vlastní potřebu.	průběžně	A) NPK B) členové RVKPZ	
4.2.	Podporovat výměnu dobré praxe mezi členskými státy EU a identifikovat překážky při prosazování dekriminalizace/depenalizace užívání návykových látek a držení pro vlastní potřebu.	průběžně	A) NPK B) sRVKPZ	-
4.3.	Podporovat předložení, případně kosponzoring rezoluce na jednání Komise OSN pro narkotika podporující vyváženou politiku v oblasti závislosti respektující lidská práva.	2024	A) NPK, MZV B) členové RVKPZ, sRVKPZ	-
4.4.	Zpracovat návrh tzv. Guidelines k Jednotné úmluvě OSN o omamných látkách z roku 1961 a dalších Úmluv OSN v této oblasti, které budou obsahovat odůvodnění nutnosti respektovat při výkladu Úmluv OSN v oblasti drog současné vědecké důkazy, stejně jako harmonizaci s lidskými právy, a to pro prosazování předmětných požadavků na mezinárodní úrovni, vytvořit rámcovou pozici k těmto Guidelines a předložit ji ke schválení na jednání RVKPZ.	2024	A) NPK B) sRVKPZ, MZV	-
4.5.	Vytvořit mezinárodní koalici tzv. like-minded zemí k implementaci Guidelines, případně k dohodě alternativního řešení vzniklého z této koalice.	2025	A) NPK, MZV B) sRVKPZ	-

Aktivity		Termín	A) Odpovědná instituce B) Spolupráce	Předpoklady/finanční zajištění
4.6.	Na mezinárodní úrovni při projednávání legislativních a nelegislativních dokumentů podporovat zohledňování principu harm reduction v národních pozicích a následném vyjednávání v oblasti alkoholu, hazardního hraní a kontroly tabáku (např. FCTC COP 10, směrnice o spotřebních daních z tabákových výrobků a směrnice o tabákových výrobcích) a nelegálních drog.	průběžně	A) NPK, MZV, MF, MZe B) MZ, sRVKPZ	-
Specifický cíl 2: Posílení spolupráce relevantních aktérů při implementaci vyvážené politiky v oblasti závislostí na mezinárodní úrovni.				
4.7.	Podporovat spolupráci se třetími zeměmi, regiony a dalšími partnery, a zapojení občanské společnosti do tvorby, implementace a hodnocení vyvážených politik v oblasti závislostí respektující lidská práva.	2023-2025	A) sRVKPZ B) MZV	Dle možností státního rozpočtu.
4.8.	Zohledňovat nadresortní koordinační roli národního koordinátora pro protidrogovou politiku při přípravách příslušných národních pozic ČR týkajících se mezinárodních politik v oblasti závislostí, včetně politiky v oblasti alkoholu, tabáku a hazardního hraní a jejich zdanění.	průběžně	A) členové RVKPZ	-
4.9.	Zajistit podporu zapojení poskytovatelů služeb, zástupců občanské společnosti, akademické a vědecké obce do mezinárodních projektů a spolupráce, včetně podpory rozvoje bilaterální spolupráce a pomoci rozvojovým regionům.	průběžně	A) členové RVKPZ	-

5 Minimalizace dopadů krize na Ukrajině na situaci v oblasti závislostí v ČR

5.1 Specifické cíle a indikátory jejich dosažení

Na základě Akčního plánu politiky v oblasti závislostí 2023–2025 byly pro prioritní téma *Minimalizace dopadů krize na Ukrajině na situaci v oblasti závislostí v ČR* stanoveny specifické cíle a indikátory k vyhodnocení jejich dosažení:

- **Specifický cíl 1:** Minimalizovat dopady krize na Ukrajině na situaci v oblasti závislostí v ČR.
- **Indikátory pro specifický cíl 1:**
 - kapacita (počet úvazků) programů testování HIV, VHC a dalších infekcí,
 - dostupnost a kapacita (počet úvazků) programů minimalizace rizik,
 - dostupnost naloxonu (počet zapojených programů) pro uživatele opioidů,
 - objem finančních prostředků alokovaných na opatření snižování škod.

5.2 Aktivity navazující na specifické cíle

Aktivity		Termín	A) Odpovědná instituce B) Spolupráce	Předpoklady/finanční zajištění
Specifický cíl 1: Minimalizovat dopady krize na Ukrajině na situaci v oblasti závislostí v ČR				
5.1	Navýšit kapacitu adiktologických programů testování HIV, HCV a dalších infekčních onemocnění, včetně mobilních programů.	2023 a průběžně v dalších letech	A) sRVKPZ B) MZ, MPSV, doporučení krajům, obcím a službám	10 mil. Kč
5.2	Navýšit kapacitu nízkoprahových programů (kontaktních center, terénních programů), zejména výměnných programů jehel a stříkaček a distribuce dalšího harm reduction materiálu.	2023 a průběžně v dalších letech	A) sRVKPZ B) MPSV, doporučení krajům, obcím a službám	7 mil. Kč
5.3	Navýšit počet a kapacitu ambulantních adiktologických služeb, zejména poskytujících psychosociální a psychologickou podporu v oblasti duševního zdraví.	2025	A) sRVKPZ B) MPSV, MZ, zmocněnkyně pro lidská práva, Národní rada pro duševní zdraví, doporučení krajům, obcím, zdravotním pojišťovnam a službám	Dle možností státního rozpočtu.
5.4	Rozšířit projekt prevence předávkování prostřednictvím zajištění dostupnosti naloxonu uživatelům opioidů.	2023 a průběžně v dalších letech	A) sRVKPZ B) doporučení službám	0,5 mil. Kč
5.5	Monitorovat dopady krize na Ukrajině na situaci v oblasti závislostí v ČR.	Průběžně	A) sRVKPZ B) členové RVKPZ	personální posílení NMS.

Aktivity		Termín	A) Odpovědná instituce B) Spolupráce	Předpoklady/finanční zajištění
5.6	Hledat evropské a české zdroje spolupráce při řešení závislostí navazující na posttraumatický syndrom u lidí zasažených válečným konfliktem na území Ukrajiny a u uprchlíků přicházejících do ČR.	2025	A) sRVKPZ B) MZV (ČRA), MV	
5.7	Navýšit kapacitu ambulantních adiktologických služeb pro děti a dorost v oblasti látkových i nelátkových závislostí, včetně poskytování psychosociální a psychoterapeutické podpory.	2025	A) sRVKPZ B) MPSV, MZ, doporučení krajům, obcím a službám	-

Zkratky

AK ČR – Asociace krajů ČR

Akční plán – Akční plán politiky v oblasti závislostí 2023-2025

BIS – Bezpečnostní informační služba

CS – Celní správa ČR

ČAA – Česká asociace adiktologů

ČLS JEP – Česká lékařská společnost Jana Evangelisty Purkyně

ČOI – Česká obchodní inspekce

ČR – Česká republika

ČRA – Česká rozvojová agentura

EU – Evropská unie

FCTC COP 10 – Desáté zasedání konference smluvních stran Rámcové úmluvy WHO o kontrole tabáku

GIBS – Generální inspekce bezpečnostních sborů

HIV – virus lidské imunodeficiency

IPVZ – Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví

KAD – Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze

MF – Ministerstvo financí ČR

MK – Ministerstvo kultury ČR

MPO – Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

MV – Ministerstvo vnitra ČR

MZ – ministerstvo zdravotnictví ČR

MZe – Ministerstvo zemědělství ČR

MZV – Ministerstvo zahraničních věcí ČR

Národní strategie – Národní strategie prevence snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027

NMS – Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti

NPK – Národní koordinátor pro protidrogovou politiku

NÚDZ – Národní ústav duševního zdraví

OSN – Organizace spojených národů

PČR – Policie ČR

RAS – projekt Systémová podpora rozvoje adiktologických služeb v rámci integrované protidrogové politiky

RRTV – Rada pro rozhlasové a televizní vysílání

RVKPZ – Rada vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí

SLZT – Společnost pro léčbu závislosti na tabáku

SMO ČR – Svaz měst a obcí ČR

SNN – Společnost pro návykové nemoci ČLS JEP

sRVKPZ – sekretariát Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí

SÚKL – Státní ústav pro kontrolu léčiv

SZPI – Státní zemědělská a potravinářská inspekce

ÚZIS – Ústav zdravotních informací a statistiky

VHC – virová hepatitida typu C

WHO – Světová zdravotnická organizace

